

Tarih : 10 Ekim 2012

Konu : 4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı'na İlişkin PETFORM Görüş ve Önerileri

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Türk Ocağı Cad. No: 2 06100 Çankaya – Ankara

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 25.09.2012 tarihinde web sitesinde yayımlanan duyuruya istinaden, PETFORM üyesi 52 enerji şirketine görüş ve önerilerini derneğimize bildirmesi yönünde açık çağrı yapılmıştır. Çağrımıza cevaben toplam 246 adet değişiklik önerisi bildirilmiştir. Bunlar arasında aşağıdaki kriterler doğrultusunda bir seçim yapılmıştır:

- Derneğimizin bizatihi kuruluş amacı olan '*doğalgaz piyasasının şeffaf, rekabetçi ve liberal bir yapıya kavuşturulması*' yolunda katkı sağlayacak nitelikte olması
- '*Münferiden*' ilgili şirketin ticari çıkarlarını değil, nihai tüketiciler başta olmak üzere tüm sektör paydaşlarının '*ortak çıkarlar*'ını ilgilendirmesi
- Ülkemizin arz güvenliği ve kaynak çeşitliliğinin sağlanmasına yönelik yatırımlar için yatırım ortamının iyileştirilmesi
- Üyelerimizin görüşlerinin yoğunlaştığı öneme haiz maddelerde hukuksal ve mantıksal temeli en sağlam gerekçeleri içermesi

Bu kriterler ışığında seçilen toplam 38 adet değişiklik önerisi, ekte bilgilerinize sunulmuştur. Yönetim Kurulumuzun 17.09.2012 tarihli ziyaretlerinde Sayın Bakanımızın da uygun gördüğü üzere, kanun değişikliğinin, piyasadaki tüm paydaşları aynı masa etrafında bir araya getiren bir '*İstişare Toplantısı*' çerçevesinde daha detaylı şekilde tartışılmasına ilişkin önerimizi ve uygun görüldüğü takdirde bu toplantıyı (10.03.2012 tarihli '*Petrol Arama Üretim Sektörü 1.İstişare Toplantısı*'nda izlenen model çerçevesinde) PETFORM olarak organize etmekten büyük onur duyacağımızı bir kez daha bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla

Orhan Duran

Yönetim Kurulu Başkanı

PETROL PLATFORMU DERNEĞİ

Karum İş Merkezi Kat: 3 No: 369

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (312) 428 24 71

Fax: (312) 428 22 72

Dernek Kütük No: 06-062-043

4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞINA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ

MADDE NO	DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ	GEREKÇE
Madde 3.12	Dağıtım: Doğal gazın müşterilere ve/veya CNG şirketlerine teslim edilmek üzere mahalli gaz boru hattı şebekesi ile naklini ve perakende satışını, ile CNG ve LNG formunda doğal gaz tüketenlere verilen hizmetleri	Dağıtım faaliyetinin kapsamı, sadece boru hattı şebekesi ile nakil ve perakende satışını kapsamakta olup, tüm alt yapı şirketlerinde olduğu gibi şebekenin varlığı ile sınırlıdır. CNG ve LNG formunda toptan satış faaliyeti, dağıtım şebekesi kullanılmaksızın kara yolu nakil vasıtası ile, LPG dağıtım işinde olduğu gibi, yapılmaktadır. Diğer taraftan “CNG ve LNG formunda doğal gaz tüketenlere verilen hizmetleri” ibaresi ile LNG ve CNG satışı faaliyeti ile iştigal eden şirketlerin dağıtım lisansı alması gerekecektir ki, şebeke ile yapılan dağıtım faaliyetlerinden farklı, tamamen serbest ticari bir faaliyet olan LNG ve CNG satışının aynı hükümlere tabi tutulması alt yapı faaliyetlerine ilişkin mevcut düzenlemelerin serbest ticari faaliyetleri de kapsamasına neden olacaktır.
Madde 3.23	Dolaysız hat: Bir serbest tüketiciyi bağlantılı sistem oluşturacak şekilde besleyen doğal gaz boru hattını, doğal gazın şehirlerarasında ve özel vasıtalarla taşınmasını, iletim şebekelerinin ulaşamadığı yerlerde basıncının düşürülerek satılmasını,	Yürürlükten kaldırılan 18/04/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (26) numaralı bendinde yer alan “Dolaysız Hat” tanımının yeniden eklenmesi uygun görülmektedir.
Madde 3.30	Teslim sözleşmesi: Sistem kullanıcıları veya onların adına hareket edenlerle iletim şirketleri arasında veya depolama şirketi ve iletim şirketleri arasında veya LNG terminali işletme şirketi ve iletim şirketleri arasında veya iletim şirketlerinin kendi aralarında doğal gazın devir	Taslak metinle kanuna getirilen yeni faaliyetler kapsamında, depolama faaliyeti içeriğinden LNG Terminal İşletmeciliği faaliyeti ayrıştırılmıştır. Piyasa faaliyetleri tanımına ilave edilen LNG terminali işletmeciliğinin

	teslimi için yapılan sözleşmeyi	hukuken iletim şirketi ile teslim sözleşmesi yapması gerektiğinden tanım yeniden düzenlenmiştir.
Madde 3.44	Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (LNG) Terminal İşletmecisi (Şirketi): Doğal Gazın sıvılaştırılması, boşaltılması , geçici olarak depolanması ve yeniden gaz haline getirilmesi faaliyetleri ve/veya ile iletim sistemine teslimi için gerekli olan hizmetleri sıvılaştırılmış doğal gazın geçici olarak depolanması, yeniden gaz haline getirilmesi faaliyetlerini yürüten ve LNG terminalinin işletilmesinden sorumlu olan kişiyi	Madde 21'deki sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tesisi tanımı ile uyumlu hale getirilmiştir.
Madde 4.1	Lisans sahibi şirketlerin, doğalgaz piyasasında yapacakları her türlü işlemin, ilgili taraf veya taraflarla yazılı sözleşmeye bağlanması şartı aranır. Sözleşme yapılmadan faaliyete başlanmaz. Doğal gaz piyasa faaliyetlerinde bulunacak tüzel kişiler arasında yapılacak sözleşmeler Kurum'a bildirilir. Yapılacak olan sözleşmelere ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından düzenlenir.	Anayasamızın 48. maddesine göre herkesin kanunlara, nizamla ve genel ahlak kurallarına aykırı olmamak üzere sözleşme yapma hürriyeti vardır. Toplum ve ticari yaşamımızda sözleşmeler yazılı olacağı gibi, zımni olarak da yapılabilmektedir. Verilen bir mal ve/veya hizmet için sözlü anlaşma yapılabileceği gibi verilen mal ve/veya hizmetin karşılığı gönderilen fatura ve bunun kabulü de zımni bir sözleşme olduğunu gösterir. Özellikle anlık ve kısa süreli yapılan veya yapılacak işlemleri mesela günlük doğalgaz alım veya satımı için sözleşme yapmak imkansızdır. Gerçek veya tüzel kişilikler arasında yapılacak özel hukuka tabi sözleşmelere ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından düzenlenmesi ve her türlü işlemin yazılı sözleşmeye bağlanması zorunluluğu Anayasamızın 48. Maddesine aykırı olduğu gibi özel hukuk sözleşmelerinin kamu tarafından düzenlenmesi kamu hukuku ile özel hukukun birbirine girmesi sonucu da doğurur. Nitekim sözleşme tarafları arasında çıkabilecek her hangi bir uyuşmazlık halinde düzenlemeyi yapan EPDK'nın durumu da tartışmalı hale gelir.

Madde 4.3	Eski Türk Ticaret Kanunu'na yapılan atıf değiştirilmelidir.	Yapılan atfın 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu olarak revize edilmesi gerekmektedir.
Madde 4.4.a. 2.Fıkra	İthal edilecek doğal gazın kaynağı, rezervleri , üretim tesisleri ve iletim sistemi hakkında doğal gazın satıcısı tarafından alınan bilgi sağlanması ve alıcı ile satıcı arasındaki sözleşmenin sunulması ve garantinin bulunması ,	Uluslararası doğalgaz ticaretinde taraflar arasında kullanılmakta olan uygulanabilir hukuk genelde İngiliz ya da Amerikan hukuklarıdır. Bu hukuklarda taahhütler ancak sözleşme muhteviyatı ile sağlanmaktadır. Sermaye piyasaları düzenlemeleri ve borçlar hukukları açısından hiçbir üretici rezervi hakkında kesin bilgi, taahhüt veya garanti verememektedir. Bu nedenle uluslararası piyasa ihtiyaçlarına cevap veren bir hüküm düzenlenmesi amaçlanmıştır.
Madde 4.4.a. 2.Fıkra	İthal edilecek doğal gazın kaynağı, rezervleri, üretim tesisleri ve iletim sistemi hakkında doğal gazın satıcı tarafından alınan bilgi ve garantinin bulunması,	Doğalgaz sektörü son on yılda çok hızlı değişime uğramıştır. AB'nin tek pazar ülküsü ile birlikte özellikle Avrupa'da yaşanan entegre iletim sistemleri ile doğalgaz ithalatı doğrudan kaynak ülkelerden yapılacağı gibi yeniden ihraç yolu ile de yapılabilecektir. Bununla birlikte uzun vadeli LNG ithalatı (spot LNG ithalatı kapsamında olanlar değil) orta ve uzun vadeli olarak kaynak olmayan ülkelerden de yapılabilmektedir. Bu nedenle ithalat lisansının tek bir uzun vadeli sözleşmeye münhasıran verilmesi artık serbest bir piyasa için yürütülebilir olmaktan çıkmaktadır. Doğal Gaz ithalatı gaz rezervinin olduğu ülkeden yapılabileceği gibi Bulgaristan, Romanya hatta Yunanistan'dan yeniden ihraç sonucu da yapılabilir. Bu nedenle bu yazılım küreselleşen dengeleme gazı piyasasının şartlarına uygun değildir. Bu maddenin tümünden kaldırılması daha uygun olacaktır.
Madde 4.4.a. 3.Fıkra	Her sene ithal edilecek doğalgazın yüzde onu kadar bir miktarı beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama imkânına sahip olunması veya depolama şirketi ile yapılacak kira sözleşmelerine ilişkin Kurumca belirlenen taahhüt ve garantilerin alınması	Mevcut depolama kapasitesinin çok az olması nedeniyle yüzde on depolama zorunluluğunun olması ithalatçılar için bir pazara giriş engeli teşkil edebilir. Bu durum tedarik çeşitlendirilmesini engelleyerek, düzenlemenin ortaya koymak istediği niyetin tam tersi ile sonuçlanmasına neden olabilir. Prensipite uygun olmasına karşın yukarıda belirtilen risk nedeniyle durumun piyasa gerçekleri çerçevesinde değerlendirilmesinde yarar olacaktır.

Madde 4.4.a. 3.Fıkra	Her sene ithal edilecek doğal gazın Kurum tarafından yurt içindeki mevcut erişilebilir depolama kapasitesinin yıllık toplam ithalat miktarına oranı ile belirlenecek yüzde-onu kadar bir miktarı beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama imkânına sahip olunması hususunda veya depolama şirketi ile yapacak kira sözleşmelerine ilişkin Kurumca belirlenen taahhüt ve garantilerin alınması,	Depolama kapasitesinin kısıtlı oluşu ve ithalat miktarları göz önüne alındığında tüm ithalatçıların %10 depolama imkânına sahip olma yükümlülüğünü yerine getirebilmesi mevcut durumda mümkün değildir. Depolama yükümlülüğünün bulunması, prensipte uygundur, ancak piyasa gerçeklerini gözeterek şekilde bir üst limit belirlenmesi uygun olacaktır.
Madde 4.4.a. 4.Fıkra	(...) Bakanlığın görüşünün alınması (LNG ithalatı hariç),	LNG ithalatında, boru gazı ithalatından farklı olarak uluslararası politika dinamikleri yerine, serbest piyasa koşulları pazara yön veren etkindir. Çünkü LNG ithalatı, yapan tüzel kişiye teslim yerini değiştirme, hızla ikame gaz getirebilme esneklikleri sağlamaktadır. Ayrıca, LNG ithalatının boru gazı ithalatına göre ülke arz dengesine esneklik yaratarak talep dengesizliklerini yok edici bir işlevi vardır. Dolayısıyla tamamen serbest piyasa koşullarında cereyan eden LNG ithalatı için, boru hattı gazı ticaretinde olduğu gibi politik riskler söz konusu olmadığından ve ithalat sözleşmesinden doğan risklerin tümü lisans sahibi ithalatçı şirket tarafından üstlenildiğinden, Bakanlık görüşünün sadece ülkeleri birbirine fiziksel olarak bağlayan ve stratejik yönden ilgilendiren boru hattı ithalatı kapsamında alınmasının daha uygun olduğu düşünülmektedir.
Madde 4.4.a. 4.Fıkra	(...) Bakanlığın görüşünün alınması	Yukarıdaki maddeye ilaveten, bu maddede kastedilenin bir onay mekanizması olup olmadığının, eğer öyle ise kapsam ve gerekçelerinin net ve detaylı bir şekilde ifade edilmesi uygun olacaktır.
Madde 4.4.b	(...) Üretim merkezinin bağlantılı sisteme uzak olması halinde, üretilen gazın bağlantılı sistem oluşturma şartı aranmaksızın dolaysız hat ile iletilmesi ve serbest tüketicilere satışı üretim şirketlerince yapılabilir. (...)	Yürürlükten kaldırılan 18/04/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (26) numaralı bendinde yer alan “Dolaysız Hat” tanımının yeniden ilgili maddeye eklenmesi önerildiği için bu paragrafta da yer alması uygun olacaktır.

Madde 4.4.c	Ulusal iletim şebekesi transit amaçlı kullanılamaz.	Ülke içerisinde dâhili taşıma amacıyla sadece iç tüketimi taşıma amacıyla yapılan ve her yıl kapasite tahsisleri ile serbest piyasa uygulamasının can damarı olan ulusal sisteme Hükümetler arası anlaşmayla uzun süreli el koyma ve piyasanın serbest işleyişine engel olacak ileride hukuki ve teknik sorunlar yaratacak bu isteklerin önüne geçmek için böyle bir madde öngörülmüştür. Transit boru hatları yapmak ve buralardan ülke ulusal sistemine bağlantı yapmak ayrı bir mevzuatın konusudur.
Madde 4.4.d.cc	cc) Tasarrufları altında bulunacak depolama kapasitelerinin depolama şirketine yönetmelikle belirlenen oranda tanınmış muafiyetler haricindeki kısmını tarafsız ve eşit bir şekilde hizmete sunulacağını taahhüt etmek,	Yatırımcıyı desteklemek için uzun süreli ve en az %50 oranında kapasite kullanım muafiyetinin getirileceği uygun görülmektedir.
Madde 4.4.e. 1.Fıkra	Aneak ithalat lisansı ile doğal gaz toptan satışı yapılması durumunda, toptan satış faaliyeti kapsamındaki taahhütler ortadan kalkmaz.	İthalat faaliyeti kapsamındaki depolama yükümlülüğü ile toptan satış faaliyeti kapsamındaki depolama yükümlülüklerinin ayrı ayrı ele alınmaması, iki yükümlülüğün biri diğerini kapsıyorsa sadece kapsayan yükümlülüğün mecburi olması uygun görülmektedir.
Madde 4.4.e. 2.Fıkra	Bu amaçla Kurul her yıl her dağıtım bölgesi için, iklim değerleri, tüketim tahmini, gaz alımı kontratları ve tedarikçilerinin gaz alımı kontratlarını değerlendirip müteakip yılın mevsimsel yoğunluğunu karşılayacak dengeleme amaçlı depolama miktarlarını tayin etmeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.	Dengeleme amaçlı depolama ihtiyacı sadece iklim ve tüketim değerlerine bakarak belirlenemez. Tedarikin de tüketimle birlikte ele alınması gerekir. Bu kavramların da metne dahil edilmesi gerektiği, aksi takdirde maddenin fiilen gerçekleşmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.
Madde 4.4.e. 1.Fıkra	Dağıtım şirketlerine doğal gaz satışı yapan tüzel kişiler, Kurumca öngörülecek süre içerisinde, müşterilerin mevsimsel ve günlük azami doğal gaz çekişlerini karşılamak amacıyla, gerekli arz	Dağıtım şirketlerine doğal gaz satışı yapan tüzel kişilerin, Kurulca belirlenen oranda depolama imkânları olmaması halinde müşterilerinin mevsimsel azami doğal gaz çekişlerini karşılamak amacıyla tüketimi azaltma yoluyla sistem dengelemesine katılacak kesintili müşteri portföyünü bulundurmaları yükümlülüğünün getirilmesi uygun olacaktır.

	planlamasını yapmak ve Kurul tarafından belirlenen gerekli dengeleme amaçlı depolama tedbirlerini almak zorundadır. Kurulca belirlenen oranda depolama imkânları olmaması halinde müşterilerin mevsimsel ve günlük azami doğal gaz çekişlerini karşılamak amacıyla tüketimi azaltma yoluyla sistem dengelemesine katılacak kesintili müşteri portföyünü bulundurmak zorundadır. Söz konusu tüzel kişiler dağıtım şirketleri ile yapacakları satış sözleşmeleri süresince doğal gaz arzını sağlama garantisi vermek zorundadır. Bu amaçla, Kurul her yıl iklim değerlerine göre, her dağıtım bölgesi için müteakip yılın mevsimsel ve günlük yoğunluğunu karşılayacak dengeleme amaçlı depolama miktarlarını tayin etmeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir. Kurum, her yıl talimat verildiğinde tüketimini azaltma yoluyla sistem dengelemesine katılabilecek tüketici türlerini yayımlar.	
Madde 4.4.e. 6.Fıkra	Özel hukuk tüzel kişiliğini haiz toptan satış şirketlerinin her birinin bir yıl içinde satışını gerçekleştirdikleri son kullanıcılara yaptıkları toplam gaz miktarı, Kurumca cari yıla ilişkin belirlenen ulusal tüketim tahmininin yüzde yirmisini geçemez. Bu oran Bakanlar Kurulu	Toptan satış şirketlerinin kendi aralarında yaptığı ticaretin söz konusu satış payı hesaplamasında değerlendirilmemesi uygun olacaktır.

	kararı ile değiştirilebilir.	
Madde 4.4.f. 4.Fıkra	Bakanlığın Bakanlıkça doğal gaz gelişim planına göre belirlenmiş kriterler doğrultusunda, Kurumun görüşünün alınması,	Görüş alınırken hangi kriterlerin esas alındığının net ve detaylı bir şekilde belirtilmesi uygun olacaktır.
Madde 4.4.g. 7.Fıkra	Eski Türk Ticaret Kanunu'na yapılan atıf değiştirilmelidir.	Yapılan atfın 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu olarak revize edilmesi gerekmektedir.
Madde 4.4.i.1.c	e) Tasarrufları altında bulunacak LNG terminal kapasitesinin minimum stok ve terminalin emre amade tutulması için gerekli olan asgari miktarın dışında kalan kısmının, tarafsız ve eşit bir şekilde hizmete sunulacağını taahhüt etmek	Hiçbir yatırımcı, üzerinde serbestçe tasarrufta bulunamayacağı bir yatırımı yapmaz. Dolayısıyla Anayasa Madde 35'e uygun olarak, LNG terminal İşletmecisine "sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarruf olanağı" sağlanmalıdır. Ülkemizde yatırım yapanların hukuki güvenlik ve istikrar beklentilerinin korunması, sadece bu kişiler için değil, yatırım yapmak için ülkenin hukuki gelişimlerini izleyen uluslararası yatırımcılar bakımından da önem arz etmekte olup, sadece piyasa oyuncularının haklarının korunması açısından değil, ülkemizde yatırım ikliminin geliştirilmesi açısından da önem taşımaktadır. Aynı zamanda taslak madde iki tarafı tacir olan bir işlemde serbest piyasa dinamiklerine göre cereyan etmesi gereken tacirler arası gelir paylaşımını bir tacir taraf lehine müdahale etmesi anlamına gelmektedir. Diğer yandan, LNG terminal işletmeciliği, her ne kadar regüle bir piyasa faaliyeti olarak düzenlense de nitelik olarak bir doğal tekel faaliyeti değildir. Oysa dağıtım, iletim ve gaz depolama faaliyetleri ise, bu faaliyetleri yapanlara kamu tarafından pazar garantisi sağlanan doğal tekel faaliyetleridir. Bu nedenle bu faaliyetlerin tarafsız, eşit ve bir tarifeyle bağlı olarak yapılması, faaliyetlerin niteliği açısından bir zorunluluktur. Nitekim ulusal iletim faaliyeti bir kamu işletmesi (KİT) olan BOTAŞ'a verilmiştir. Bu nedenle, LNG terminal işletmeciliği faaliyeti ilgili taraflar (sunucusu ve alıcısı) arasında serbestçe düzenlenebilmelidir. Zira söz konusu faaliyet

		bir doğal tek el faaliyeti değildir. Bu çerçevede bu fıkranın kaldırılması önerilmektedir.
Madde 9 2.Fıkra	Yukarıdaki idarî para cezalarını gerektiren fiillerin ihtara rağmen düzeltilmemesi veya tekrarlanması hallerinde idarî para cezaları her defasında bir önceki cezanın iki katı oranında artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idarî para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz. Tekrarda esas alınacak fiiller birbirlerinin nedeni, sonucu veya unsuru olarak düzenlenmişse tek bir fiil olarak dikkate alınır. Ancak, aynı fiil iki yıl içinde işlendiği takdirde, uygulanacak idarî para cezasının tutarı üç katına kadar arttırılarak uygulanabilir. arttırılarak uygulanacak idarî para cezasının tutarı cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki safi satış hasılatının yüzde yirmisini aşamaz. Cezaların bu düzeye ulaşması halinde, Kurul lisans veya sertifikayı iptal edebilir.	Yapılacak düzenlemede öncelikle uygulanacak cezaların caydırıcı olması, diğer yandan ceza miktarının muhatap şirketlerin varlığını ortadan kaldıracak nispette olmaması hususlarının dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca çok düşük kar marjlarında çalışan sektörlerde safi satış hasılatının belli bir yüzdesinde ceza uygulamak şirketlerin altından kalkamayacağı yükler olacaktır.
Madde 9.g	g) Lisans sahibi şirketlerin, doğal gaz piyasasında yaptıkları herhangi bir faaliyeti yazılı sözleşme yapmaksızın gerçekleştirdiklerinin tespit edilmesi durumunda, bu şirketlere bir milyon Türk Lirası idari para cezası verilir.	Yaptırımın, sözleşmelerin EPDK'ya sunulmamasına ilişkin değil, yazılı sözleşme yapılmamasına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Tezgahüstü toptan satış piyasalarında standart anlaşmalar toptan satış şirketleri arasında bir sefere mahsus imzalandıktan sonra bu çerçeve anlaşmanın eki olan kapasite anlaşmaları her işlem için ayrıca imzalanmaktadır. Bu durumda çerçeve sözleşme sonrası yapılan kapasite veya satış sözleşme eklerinin bu kapsama girmemesi temin edilmelidir.

Madde 9.i	Bu Kanun hükümlerine ve çıkarılan yönetmelik, talimat ve tebliğlere, lisans ve sertifika hükümlerine aykırılık teşkil eden fiiller telafisi güç veya imkansız sonuçlar doğurmuş veya doğuracak ise, ilgili lisans veya sertifika sahibine yukarıdaki bentlerde öngörülen cezalar ihtara gerek olmaksızın uygulanır.	“Telafisi imkânsız veya güç zarar” kavramı hukuki bir kavram olup bu kavramın Anayasa’da tanımlanan “Hukuk Devleti” ilkeleri gereği yargı mercii tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, yargı mercii görev alanına giren bir konuda idarece yetki aşımında bulunulmasına olanak tanınmış olur ki; bu durum, kamu gücünün suiistimal edilmesine ve kamu düzeninin bozulmasına yol açma ihtimali doğuracaktır.
Madde 9.j	İdari para cezalarını gerektiren fiiller para ile ölçülebilen bir aykırılığa ilişkin ise Kurul yukarıdaki idari para cezalarını bu miktara kadar arttırmaya yetkilidir. Bu artırılarak uygulanacak idarî para cezasının tutarında, cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki safi satış hasılatının yüzde yirmisini aşamayacağı hükmü uygulanmaz.	İdari para cezalarının alt ve üst sınırlarının belirli olması gerekmektedir. Bir tüzel kişiliğin safi satış hasılatının %20’si bile yüksek bir oran iken bu sınırın da ötesinde gidilmesi bir tüzel kişiliğin sermayesini de aşabilecek cezaların önünü açabileceği ve cezaya maruz kalan tüzel kişiliğin şirketi neredeyse EPDK’ya devredeceği gibi bir durum ortaya çıkabilecektir. Buna ilaveten, “kanuna aykırı fiillerin para ile ölçülebilirliği” durumu, yaptırım uygulanacak şirketin idari para cezası ile cezalandırılmasını değil; yargı mercilerince tazminat sorumluluğuna mahkum edilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle, olası zarar miktarının yargılama yoluyla belirlenmesi gereken bir konuda, Kurul’ un doğrudan hüküm vermesi, yargı mercii fonksiyonlarının idarece gaspına yol açabilecektir.
Madde 9. 4.Fıkra	Yeni eklenen paragrafın çıkartılması önerilmektedir.	Getirilen yeni düzenleme ile 9. Maddeye 4. Fıkra olarak yerleştirilen hükümle, verilen idari para cezalarına konu fiillerin karşılığının para ile ölçülmesi halinde cezanın söz konusu tutara yükseltilebileceği ve böyle bir durumda cironun %20’sinin aşamayacağı kuralının da uygulanmayacağı düzenlenmektedir. Söz konusu hüküm, piyasa koşullarını hiçbir şekilde değiştirme, etkileme, serbest hareket etme gibi hak veya yetkileri olmayan şirketleri, neticesi nereye varacağı belli olmayan sorumluluklar altına sokmakta ve dolaylı olarak EPDK ve / veya BOTAŞ’ın her tür faaliyet veya kararlarına göre ilerleme zarureti getirmektedir. Bu madde rekabet ortamının ortadan kaldırılmasına neden olmakta ve doğal gaz piyasa

		faaliyetinin hukuk güvencesini de bertaraf etmektedir. Maddenin bu hali ile muhafaza edilmesi risk içermektedir ve kanunun ruhu ile örtüşmeyeceğinden çıkartılması uygun olacaktır. Ayrıca yeni eklenen bir sonraki paragraf ile Maliye Bakanlığı'nın para cezalarını arttırma yetkisi olduğu getirilmiş ve böylece para cezalarının istenilen düzeye çıkartılmasına kapı da aralanmıştır.
Madde 11.1.h	Rekabetin oluşmadığı veya doğal gaz piyasasında olumsuz etkiye neden olacak fiyat uygulamalarının gerçekleştiği hallerde uygulanacak tarifeler Kurum tarafından belirlenir.	Dağıtım, iletim ve gaz depolama faaliyetlerine ilişkin usul, esas ve fiyatlar bu kanun çerçevesinde düzenleyici tarafından tespit edilmektedir. Ayrıca hem EPDK hem Rekabet Kurumu tarafından da piyasadaki aktivitenin kötüye kullanılmaması denetlenmektedir. Neye uygulanacağı belli olmayan bu taslak madde serbestleştirilmek istenen doğal gaz piyasasında ileriye yönelik olumsuz algılamalara ve yatırımcı tereddütlerine yol açacaktır. Bu nedenle taslak maddenin metinden çıkarılması önerilmektedir.
Madde 11.2.b	Sistem Kullanım Tarifeleri: Sistem kullanım tarifeleri dağıtım şirketleri tarafından doğal gazın nakli ve/veya sunumu karşılığında eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak bedel, hüküm ve şartları içerir. Sistem kullanım bedelleri tespit edilirken kademeli bir yapı kullanılarak her bir tüketici grubunun kendi maliyetlerinin çapraz sübvansiyona mahal vermeyecek şekilde o tüketici grubuna yansıtıldığı bir yapı içerisinde hizmet maliyeti, yatırımların itfası ve makul ölçüde kârlılık dikkate alınır.	Sistem kullanım bedelleri tespit edilirken kademeli bir yapı kullanılarak her bir tüketici grubunun kendi maliyetlerinin çapraz sübvansiyona mahal vermeyecek şekilde o tüketici grubuna yansıtıldığı bir yapı içerisinde belirlenmesi uygun olacaktır.
Madde 11.2.b	Sistem Kullanım Tarifeleri: Sistem kullanım tarifeleri dağıtım şirketleri tarafından doğal gazın nakli ve/veya sunumu karşılığında eşit taraflar	Bu ifadenin de maddeye eklenmesi, sistem kullanım tarifeleri hesaplanırken varsayımlarda yapılacak yanlışlıklar, talep tahminlerindeki sapmalar sonucu ortaya çıkacak zararların da bir sonraki tarife dönemine

	arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak bedel, hüküm ve şartları içerir. Sistem kullanım bedellerinin tespitinde hizmet maliyeti, yatırımların itfası ve makul ölçüde kârlılık dikkate alınır. Ancak geçmişe yönelik olarak oluşan zararlar bir sonraki tarife döneminde telafi edilir.	eklenmesi imkânını yaratacaktır.
Madde 22.a	İthalat şirketleri; toptan satış şirketleri ve dağıtım şirketleri ile yapmış oldukları doğalgaz alım ve satım sözleşmelerini sözleşmelerine ilişkin süre ve yıllık sözleşme miktarı bilgilerini , sözleşme tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Kuruma bildirir.	İlgili maddede geçen bildirimlerin netleştirilmesi faydalı olacaktır.
Madde 22.d	Bakanlık, her yıl 31 Aralık Mayıs tarihine kadar, Kurum tarafından hazırlanacak Planın sonuçlarına göre Doğal Gaz Arz Güvenliği Raporunu hazırlar ve Bakanlar Kuruluna sunar. Rapor, doğal gaz piyasasının işleyişi ve gelişimi hakkında değerlendirmeleri, iletim şebekesinde gerekli olabilecek ilave ve yeni yatırım ihtiyaçlarını, gaz temininde yaşanabilecek olumsuz gelişmelere karşı gerekli olan depolama kapasitesinin sağlanmasına ilişkin yatırım ihtiyaçlarını ve arz güvenliği konusundaki diğer tespit, sorun ve çözüm önerilerini kapsar.	Bir sonraki yıl yapılması gerekli olan yatırımların ve alınması gerekli olan kararların kamu bütçe dönemine yetişmesi önem arz etmektedir. Buna ilave olarak, arz güvenliğine ilişkin somut adımların atılabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması da son derece önemli olacaktır. Tüm bu çalışmaların kamu bütçe döneminden önce netleştirilebilmesi ve bütçelenebilmesi açısından her yılın Mayıs ayı sonuna kadar tamamlanması uygun olacaktır.
Geçici Madde 2 1.Paragraf	Bu kanun hükümlerine göre BOTAŞ'ın dikey bütünleşmiş tüzel kişiliği bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl süreyle devam eder. Bu tarihten sonra BOTAŞ; iletim faaliyeti, LNG tesislerinin işletilmesi ile depolama faaliyetleri	BOTAŞ'ın ithalatı tüketimin %20'sine düşene kadar yeni alım sözleşmesi ve piyasa payından bağımsız olarak yeni satış sözleşmesi imzalamayacağı belirtilmekle beraber, BOTAŞ'ın piyasa payının azaltılmasına ilişkin (mevcut kanunda belirtilen 2009 yılı hedefine benzer

	ve diğer faaliyetleri gerçekleştirmek üzere 3 ayrı tüzel kişilik olarak yeniden yapılandırılır. Bunlardan iletim ve LNG tesislerinin işletilmesi ile depolama faaliyetleri dışındaki faaliyetleri gerçekleştirecek olan şirket BOTAŞ'ı temsil eder ve BOTAŞ adıyla anılır.	şekilde) somut bir zaman planına yer verilmemiş olmasının, kamu tüzel kişilerine tanınan istisna da göz önünde bulundurulduğunda, serbestleşme yönünde bir geri adım olarak algılanabileceği değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, vurgulanması gereken çok mühim bir husus olan BOTAŞ'ın elindeki kısıtlı gaz arzının tahsisine yönelik bir hükme yer verilmediği görülmektedir. Kısa-orta vadede artan sayıdaki doğal gaz santralleri ile BOTAŞ'ın piyasanın neredeyse tek tedarikçisi olduğu ve gaz arzında sıkıntılar yaşanmasının muhtemel olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kısıtlı gaz arzının tüketiciler arasında nasıl paylaştırılacağına dair kurallara şeffaf bir şekilde Kanun seviyesinde Geçici Maddede yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Buna ilaveten, İletim şirketi ile LNG ve Depolama faaliyetlerini yürüten şirketler, KİK kapsamı dışına çıkartılmalı ve özerk hale getirilmelidir.
Geçici Madde 2 5.Paragraf	BOTAŞ'ın yıllık ithalat miktarı ulusal tüketimin yüzde yirmisi oranına düşünceye kadar, BOTAŞ'ın mevcut sözleşmelerinin devam ettiği ülkelerden ithalat yapmak için lisans başvurusunda bulunulması halinde, ithalat için başvuru miktarın %50'sinin BOTAŞ'ın mevcut yükümlülüklerinden düşürülmesi şartı aranır.	Esasen üçüncü taraflarla yapılacak anlaşmalarda mevcut yükümlülüklerin konu edilmesi anlaşmaların gerçekleştirilebilirliğini ve sürdürülebilirliğini ipotek altına almaktadır. BOTAŞ arz güvenliğini sağlamak amacıyla kendisine Kanun ve yönetmeliklerle tahsis edilen görev çerçevesinde uzun vadeli sözleşmeler imzalamıştır. Mevcut sözleşmelerden miktar devrinin hızlandırılması için yeni kapasite tahsislerine mevcut sözleşmelerin yükümlülüklerinin eklenmesi rekabetçi piyasa ile ters düşen bir uygulamadır. Bu maddenin Kanun tasarısından çıkarılması piyasanın serbestleşmesi açısından uygun olacaktır.
Geçici Madde 2 6.Paragraf	Bu kanunun yayım tarihi itibarı ile BOTAŞ mevcut doğal gaz satış sözleşmeleri haricinde yeni doğal gaz satış sözleşmesi yapamaz, ancak süresi biten sözleşmeler, yılına kadar en uzun birer yıllık süreler ile yenilenebilir. Dağıtım şirketlerinin abone tüketicileri için	BOTAŞ'ın piyasa payının azaltılmasına ilişkin (mevcut kanunda belirtilen 2009 yılı hedefine benzer şekilde) somut bir yıl belirtilmesi uygun olacaktır.

	gerekli olan miktar bu hükmün istisnasıdır.	
Geçici Madde 2 7.Paragraf	BOTAŞ tarafından mevcut devredilen doğal gaz alım veya-satım sözleşmeleri için kontrat veya miktar devrine imkan tanıyan ihaleler yapılabilir- yapılır. Söz konusu ihalelere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. Ayrıca BOTAŞ gerek gördüğünde ithal ettiği gazı yurt içindeki toptan satıcılara, ilimcilere ve diğer ithalatçılara satabilir.	Mevcut alım kontratlarının devri halinde toplam satılabilecek miktar azalacağı için satım sözleşmelerine dair ayrı bir devir işlemine gerek kalmayacaktır. Miktar devri mutlaka yapılmalıdır. Buna ilaveten, BOTAŞ'ın gelecekte kurulabilecek EPIAŞ benzeri noktalarda ticaret yapmasına ve İletimciye satış yapabilmesine imkân sağlanması uygun olacaktır.
Geçici Madde 2 8.Paragraf	BOTAŞ'ın yıllık ithalat miktarı ulusal tüketime yüzde yirmisi oranına düşüncye kadar, BOTAŞ'ın mevcut sözleşmelerinin devam ettiği ülkelerden ithalat yapmak için lisans başvurusunda bulunulması halinde, ithalat için başvuru miktarın %50'sinin BOTAŞ'ın mevcut yükümlüklerinden düşürülmesi şartı aranır.	Bu maddenin pratikte uygulanması tarafımızca mümkün görünmemektedir. Buna ilaveten, bu madde LNG için geçerli olmamalıdır.
Geçici Madde 10	Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işletmeye giren LNG terminal işletmesi veya doğal gaz depolama tesisleri ile söz konusu mevcut tesislerdeki kapasite artışları, bu Kanunun sisteme giriş ile ilgili hükümlerinden 31.12.2025 tarihine kadar muaftır	Anayasa'nın 35.maddesine aykırılık teşkil ettiğinden dolayı ilgili maddenin tümüyle taslaktan çıkarılması önerilmektedir. Buna ilaveten, taslağın geçici 10. maddesinde LNG terminal işletmesi veya doğal gaz depolama tesislerinin "işletmeye girme" tarihine göre hukuki rejimlerini önemli ölçüde etkileyen bir ayırım yapılmış olmaktadır. Bu ayırımı haklı ve gerekli kılan, hukuken geçerli ve kabul edilebilir bir gerekçe bulunmamaktadır. Bu işletme ve tesisler "kanunun yürürlüğe

		girdiği tarihten önce veya sonra" işletmeye girmesine göre farklı hukuki statülerde değerlendirilmemelidir. Aynı statüde bir hukuki rejime tabi tutulmayı gerektirir faaliyet konusu, özel teşebbüs ürünü olmak ve kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren aynı alanda rekabet içinde düzenlenmiş bir piyasada faaliyet göstererek rekabet etmek için tek bir hukuki statü içinde aynı kurallara tabi tutulmayı gerektirir. Aksi yaklaşım Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenmiş ve Anayasa Mahkemesinin birçok kararında bu hususa riayet edilmeyen kanun maddelerinin iptalinde kullanılmış "eşitlik" ilkesine aykırılık teşkil eder. Eşitlik ilkesi eşit statüde düzenlenmesi gereken şirketlerin farklı hukuki statülere tabi tutulmasına yol açan düzenlemelerin anayasaya aykırılığına bir çok emsal durumda karar vermektedir. Nitekim, Anayasa Mahkemesi E. 2004/30, K. 2008/55 sayılı kararında "<i>.. Anayasa'nın 10 maddesinde öngörülen yasa önünde eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasaca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasalar karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanların, farklı kurallara tabi tutulmaları Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturur</i>" demektedir. LNG tesisleri, gerekli izinler alınarak yapılmış önemli yatırımlardır. Yatırımcılar elbette ki, düzenleyicinin ve yetkili idarelerin denetimine ve koyduğu kurallara uygun hareket edecektir. Ancak bir özel teşebbüsün, devletleştirilmemiş olmasına rağmen, sanki kamunun bir yatırımymış gibi işletmesi düzenlemekten öte, işletmesi devralınmışçasına, bedeli ödenerek devletleştirilmişçesine ve üstelik kanundan sonra işletmeye alınanlara getirilmemiş derecede kısıtlamalara tabi tutulması, kamu yararı ve idarenin düzenleme yetkisiyle açıklanamayacak derecede müdahale içermek dolayısıyla mülkiyet hakkının özünü zedelemektedir. Anayasanın 11. maddesi Anayasanın üstünlüğünü ve bağlayıcılığını düzenleyip, kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağını belirttiğinden, eşitlik ilkesi (madde 10) , mülkiyet hakkını koruyan maddenin anlam ve kapsamı (madde 35), özel girişim özgürlüğünün serbestliği ve güvenlik ve kararlılık içinde yürütmesini
--	--	--

		sağlayacak tedbirler alması mükellefiyeti (madde 48) hükümleri çerçevesinde Bu nedenlerden dolayı geçici 10. madde Anayasaya aykırılık teşkil edecektir.
--	--	---

